

17 listopada

Sala Platynowa

10:00 Otwarcie konferencji
Prowadzenie – dr hab. Patryk Pleskot (IPN Warszawa/UR)

10:10 dr hab. Mirosław Supruniuk (UMK/IPN)
Stan badań nad dziejami i dorobkiem uchodźstwa i emigracji polskiej po 1939 roku (życie społeczne i polityczne)

10:40 dr hab. Andrzej Bonusiak prof. UR (UR)
Dwie fale polskiej emigracji po II wojnie światowej: emigracja powojenna i „solidarnościowa”. Studium porównawcze na przykładzie chicagowskiego środowiska nauczycieli polonijnych

11:00-11:10 przerwa

Wobec zakończenia II wojny światowej

Prowadzenie – dr hab. Patryk Pleskot (IPN Warszawa/UR)

11:10 dr hab. Waldemar Grabowski (IPN)
Reorganizacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych rządu RP w Londynie w 1945 r.

11:30 dr Dariusz Dąbrowski, dr Piotr Ruciński (IPN Wrocław)
Przystanek Austria. Działalność i losy pracowników komórki Biuro Planowania w Innsbrucku (1945-1950)

11:50 dr Paweł Sękowski (UJ)
Od dipisa do uchodźcy – rok 1945 jako cezura w dziejach Polaków w zachodnich strefach okupacyjnych Niemiec po II wojnie światowej

12:10 dr Sebastian Drabik (badacz niezależny)
Emigracja polska we Francji wobec powstania TRUN i sytuacji w kraju po zakończeniu II wojny światowej

12:30 mgr Paweł Tomasiak (Archiwum IPN)
Adam Doboszyński wobec konsekwencji II wojny światowej dla Polski

13:00-14:00 przerwa

W kręgu polityki cz. I

Prowadzenie – dr hab. Patryk Pleskot (IPN Warszawa/UR)

14:00 dr hab. Krzysztof Kaczmarek (IPN Rzeszów)
Stronnictwo Narodowe na uchodźstwie (1945-1992). Próba bilansu

14:20 dr Robert Witalec (IPN Rzeszów)
Polski Narodowy Komitet Demokratyczny 1950-1963. Bilans działalności

14:40 dr Jolanta Ślęzak-Gotkowska (UR/Centrum Polonijne)
Od polityki do kultury – działalność Koła Polskiego Stronnictwa Ludowego w Genk-Zwartberg (Belgia) w II poł. XX w.

15:00 dr hab. Maciej Zakrzewski (IPN Kraków)
The Anglo Polish Society i jego rola w stosunkach polsko-angielskich w czasie II wojny światowej i okresie po 1945 r.

15:20 dr Przemysław Wójtowicz (IPN Bydgoszcz)
Kresowiaci na uchodźstwie. Związki Ziem Wschodnich w Wielkiej Brytanii w latach 1942-1955. Powstanie – działalność – myśl polityczna

15:40 dr hab. Piotr Kardela (IPN Gdańsk)
Stany Zjednoczone a sprawa polska w dyskursie polskiej emigracji

16:00-16:10 przerwa

W kręgu polityki cz. II

Prowadzenie – dr Łukasz Chrobak (IPN Rzeszów)

16:10 dr hab. Wojciech J. Muszyński (IPN)
Polskie Jednostki Wartownicze przy Armii Amerykańskiej i Brytyjskiej w Europie (1944-1990) - przegląd i analiza formacji

16:30 dr Rafał Sierchuła (IPN Poznań)
O. Franciszek Błaż (Wiktor Mróz), franciszkanin, żołnierz AK, kapelan Brygady Świętokrzyskiej NSZ, misjonarz (1915-1992) – zarys biograficzny

16:50 dr hab. Bogusław Wójcik (IPN Rzeszów)
Lucjan Eliazar Blit (1904-1978) – socjalista, publicysta i wykładowca

17:10 dr Maciej Motas (Bibl. Publ. m. st. Warszawy)
„Nareszcie lata pokoju”. Powojenne losy działacza narodowego na przykładzie Wiktora Trościanki

Władze PRL wobec emigracji

Prowadzenie – dr Łukasz Chrobak (IPN Rzeszów)

17:30 prof. dr hab. Marek Wierzbicki (IPN Radom)
Państwo polskie wobec harcerstwa na obczyźnie w XX w.

17:50 dr Paweł Fornal (IPN Rzeszów)
Wywiad Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego wobec polskiej emigracji politycznej i wojskowej w latach 1945-1947

18:10 dyskusja

18 listopada

Sala Platynowa

Kultura emigracyjna cz. I

Prowadzenie – dr hab. Patryk Pleskot (IPN Warszawa/UR)

9:00 dr hab. Mirosław Supruniuk (UMK/IPN)
Stan badań nad dziejami i dorobkiem uchodźstwa i emigracji polskiej po 1939 roku (życie literackie, artystyczne i naukowe)

9:20 dr hab. Dariusz Iwaneczko (IPN Rzeszów)
Powojenne losy twórców i artystów polskich pozostałych na emigracji. Wybrane przykłady.

9:40 dr hab. Danuta Jastrzębska-Golonka, prof. UKW (UKW/IPN)

„Tam gdzie ginie bogactwo języka – tam biednieje ojczyzna i karleje naród” – troska o język jako służba Polsce (na przykładzie „Kącików Językowych” ukazujących się na łamach polskiej prasy emigracyjnej)

10:00 dr Małgorzata Ptasieńska (IPN)
Muzeum Polskie w Rapperswil – bijące serce powojennego uchodźstwa niepodległościowego

10:20 dr Małgorzata Choma-Jusińska (IPN Lublin/UMCS)
Książki i wydawnictwa w publicystyce emigracyjnej 1945-1947

10:50–11:50 Prezentacja książki pt. *Misja język... Komitet Ochrony Czystości Języka Polskiego i jego działalność na terenie Wielkiej Brytanii 1944-1945* z udziałem Autorki dr hab. Danuty Jastrzębskiej-Golonki, prof. UKW oraz prof. dr. hab. Tadeusza Wolszy i prof. dr. hab. Jana Drausa

11:50-12:00 przerwa

Sala Alabastrowa

Politycy i żołnierze

Prowadzenie – dr hab. Bogusław Wójcik (IPN Rzeszów)

9:00 dr Łukasz Cięgotura (Archiwum IPN/Wojskowe Biuro Historyczne)

Generała Kazimierza Sosnkowskiego myśl polityczna

9:20 mgr Marek Gajewski (IPN Białystok)
„Blaski i cienie emigracyjnego życia...” – działalność polityczna i kombatancka gen. bryg. Nikodema Sulika

9:40 prof. dr hab. Tadeusz Wolsza (UKW)
Płk dr Mieczysław Młotek organizator życia sportowego w SBSK, 3. DSK, 2. KP i w powojennym „polskim Londynie”

10:00 dr Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk (Archiwum IPN)
Realia życia na emigracji i ich wpływ na postawy byłych żołnierzy PSZ na Zachodzie po zakończeniu wojny

10:20 mgr Maciej Frycz (IPN Szczecin)
Powojenne losy oficera Kedywu – mjr. Zbigniewa Sujkowskiego (1898-1954)

10:40-10:50 przerwa

Kultura emigracyjna cz. II

Prowadzenie – dr hab. Patryk Pleskot (IPN Warszawa/UR)

12:00 dr Diana Maksimiuk (IPN Białystok)
Nowa emigracja – nowe tytuły. Uwag kilka o ludziach i prasie polskiej w Argentynie po II wojnie światowej

12:20 dr hab. Łucja Marek (IPN Kraków)
Z Ruskowa do Mission Scolairs Polonaise pour la Zone d'Occupation Francaise. Działalność oświatowo-kulturalna Piotra i Zofii Hojdałów we francuskiej i amerykańskiej strefie okupacyjnej w Niemczech 1945-1948

12:40 dr hab. Dariusz Rogut (IPN Warszawa/Muzeum Regionalne w Bełchatowie)
Jerzy Roman Krzyżanowski „Szpic” (1922-2017) – pisarz, publicysta i emigrant

13:00 dr Łukasz Chrobak (IPN Rzeszów)
W obronie kultury narodowej. Emigracyjne losy Michała Pawlikowskiego w latach 1945-1953

13:20 mgr Franciszek Bolechowski (UP JP11)
Typologia i analiza artykułów Wacława Alfreda Zbyszewskiego w paryskiej „Kulturze” w latach 1946-1985

13:40 dr Jakub Osiński (UKW)
O Hiroszynie i Nagasaki w piśmiennictwie emigracyjnym z lat 1945-1956

14:00 dyskusja i zakończenie konferencji

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Rzeszowie

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Rzeszowie

Ogólnopolska konferencja naukowa

17-18 listopada 2025 r.

Rzeszów
Hotel Prezydencki,
ul. Podwistocze 48

Rok 1945 – Co dalej?

Polska emigracja niepodległościowa

